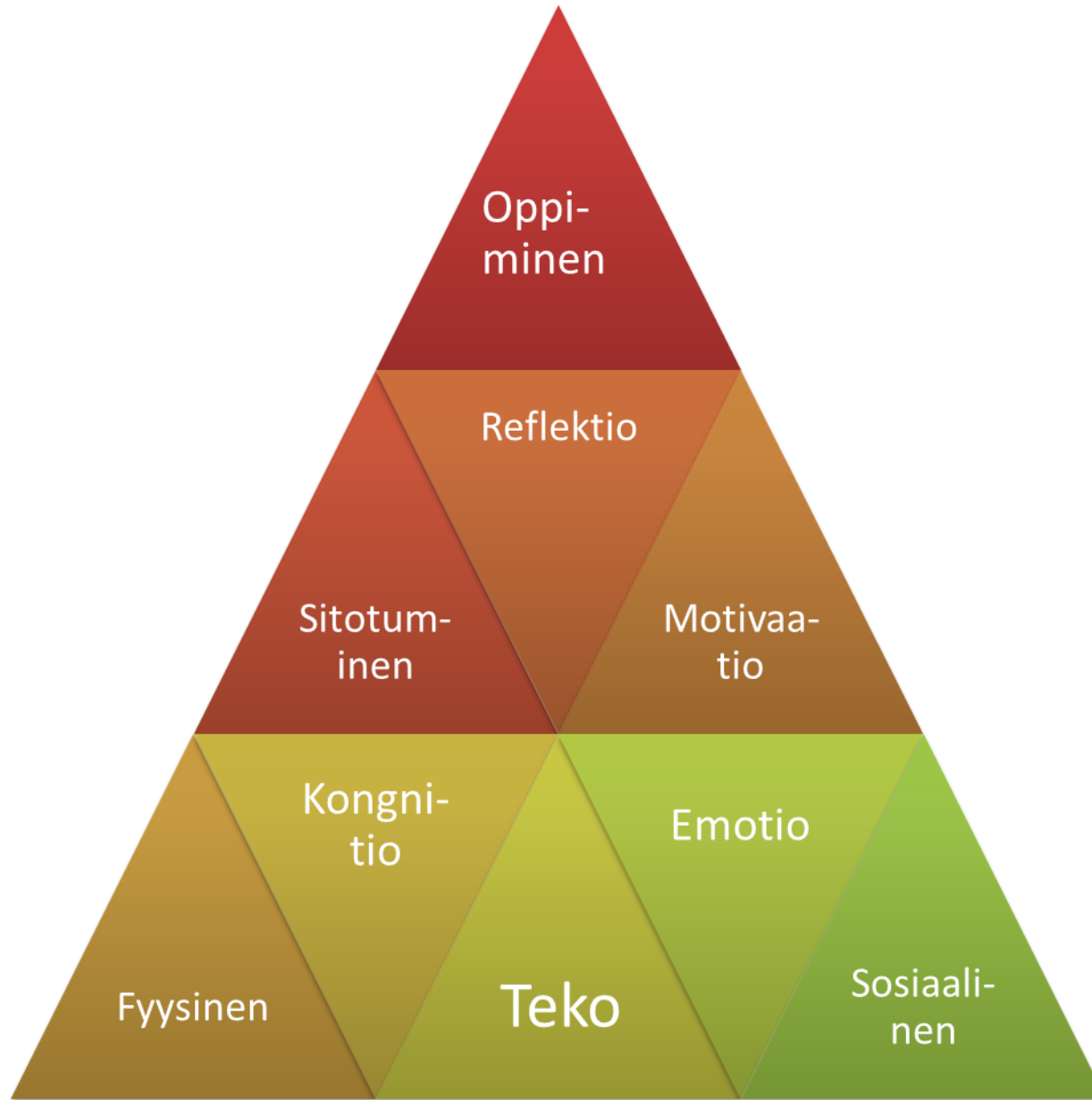

Learnig by doing – tekemällä ammatin oppiminen

Learnig by doing

Deweyn tekemällä oppimisen teoriassa tiedon ykseys (unity of knowledge), jossa tieto ja toiminta kietoutuvat erottamattomasti yhteen. Kyseessä on holistinen näkemys oppimisesta ja opettamisesta. Sen mukaan kaikki aineet tulisi opettaa osana suurempaa kokonaisuutta. Tässä on havaittavissa yhteyksiä ilmiöpohjaiseen opetukseen ja opiskeluun, jossa oppimisen lähtökohtana ovat kokonaisvaltaiset, todelliset ilmiöt. Ilmiöitä tarkastellaan kokonaisuuksina aidoissa konteksteissa, ja tietoja ja taitoja opetellaan oppiainerajat ylittäen. Ilmiöpohjainen opetussuunnitelma on rakenteeltaan osaamisen tavoitteet sisältävä oppiainerajat ylittävä laajempi kokonaisuus.

Teko

Tekeminen on ihmisen perustarve. Tekemällä oppiminen on luonnollisin tapa oppia uutta ja tekemisen mahdollistavat taidot. Ihminen oppii välittömien tekojensa ja ratkaisujensa kautta, aidosta toiminnasta ja kokemuksista. Tekemällä oppimisen on kokonaisvaltaista (Turunen 1999, 120–122). Teko luo tietoa, niinpä koulutukseen tulisi lisätä aineksia, joissa tehdään ensin käytännön asioita ja niiden pohjalta muotoillaan myöhemmin tietoa ja päätelmiä. Toisto ja harjoittelu vaikuttavat aivotoimintaan kun niitä käytetään aktiivisesti, samoin kuin kuntoilu vahvistaa lihaksia. Taitojen toistolla syntyy valmiudet ja tavat toimia, ammatillinen kompetenssi muodostuu. (Venkula 2008, 36, 39, 65.)

Fyysinen

Opiskelijan pääsy aitoon toimintaympäristöön on erittäin motivoivaa silloin, kun ammatillinen mielenkiinto ja käytäntö kohtaavat. (Uusitalo 2001, 25.) Vuorisen (1997) mukaan sellainen toiminta, jossa on runsaasti yhteyksiä opiskeltavaan aiheeseen, tuottaa parhaan oppimistuloksen. (Vuorinen 1997, 179.)

Sosiaalinen

Yksilölle on tärkeää se, millaisena muut ihmiset pitävät häntä tai millaisen he haluaisivat hänen olevan, sekä millainen hän itse haluaisi olla. Silloin kun ihminen tuntee, että häntä kunnioitetaan sellaisena kuin hän on, hän voi olla oma itsensä, kokee turvallisuutta, myönteisen ilmapiirin ja itsensä hyväksytyksi. Tällainen yhteisö mahdollistaa ja tukee yksilön voimaantumista ja oppimista. (Siitonen 1999, 132, 141.) Yhteistoiminnallisen oppimisen myötä sosiaaliset taidot vahvistuvat, kun tutustutaan toisiin ryhmän jäseniin ja ollaan vuorovaikutuksessa heidän kanssaan. Opiskelijaryhmällä on keskeinen merkitys, sillä sen menestyminen on kiinni yksilöiden menestymisestä ja päinvastoin.

Yhteistoiminnallisessa tekemisessä sosiaalisten taitojen merkitys korostuu ja kehitetään vuorovaikutteista viestintää ja tiimityötaitoja, joita tarvitaan työelämässä. Oleellista on myös, että ryhmä itse arvioi toimintaansa ja tarvittaessa kehittää toimintaansa, jossa tarvitaan reflektointitaitoja. Laadukkaiden oppimistulosten kannalta merkittävää on opiskelijoiden asenteissa havaittu motivaatio, sitoutuminen ja positiivinen ote opiskeluun.

Kognitio

Ammatillinen kasvu on yksilöllinen ja yhteisöllinen rekonstruktiotapahtuma jossa tietoa luodaan, tulkitaan ja käytetään joustavasti tavoitteiden mukaisesti. (Uusitalo 2001, 24.)

Sosiokonstruktivistisen tiedonkäsityksen mukaan tietoa rakennetaan reflektoiden, jotta uuden oppiminen kiinnittyy mielekkäisiin konteksteihin. Reflektion tulee olla osa opetus-, opiskelu- ja oppimisprosessia. (Tynjälä 1999, 157–158.)

Reflektio

Oppiminen tapahtuu vasta, kun kokemukseen liittyy merkitys. Kokemuksesta tulisi löytää oppimisen arvoiset asiat refleктоimalla. Reflektio on mentaalinen toiminto, jossa uutta tietoa kootaan ja jäsenetään aiempien kokemusten ja tiedon pohjalta. On pystyttävä suhteuttamaan oma näkemys muiden käsityksiin ja ymmärrettävä niiden välinen riippuvuus. Tällöin merkitykselliseksi tulevat myös toisten havainnot, pohdinnat ja arvioinnit. Tähän sisältyy neuvotteluja, kommunikaatiota, jakamista ja avoimuutta erilaisille kokemuksille.

(Rauste-von Wright & von Wright, 1997, 71, 140, 157.)

Ammatillisessa osaamisessa oleellista on, että osaa toimia oikein, omaa työssä tarvittavat taidot; siksi kokemuksellinen tekemällä oppiminen soveltuu taitojen opiskeluun. Ammattitaito on kokonaisvaltaista osaamista ja henkilökohtaisia ominaisuuksia. Parhaisiin oppimistuloksiin päästään yhdistämällä tekemällä harjoittelu mentaalisiin harjoitustapoihin. Oppimista edistää kun se tapahtuu luonnollisessa toimintaympäristössä. (Helakorpi 2003, 174.)

Motivaatio

Ruohotien (2000, 55) mukaan oppimismotivaatio on korkeampi niillä, joilla on myönteisiä koulutuskokemuksia. Bymanin (2002, 30-31, 37) mukaan oppimiskokemusten tulisi olla nautittavia. Hän viittaa (Amabile 1997, Reeve 2002, Uusikylä & Piirto 1999) tutkimuksiin, jotka osoittavat että luomalla sisäistä motivaatiota ja käsitteellistämistä edistävät oppimisolosuhteet, luova ajattelu ja oppimisen laatu paranevat. Mielekäs oppimisympäristö tarjoaa virikkeitä ja haasteita ja edesauttaa myönteisen motivaation kehittymistä.

Sitoutuminen

Kykyuskomustensa kautta ihminen arvioi, kykeneekö hän saavuttamaan asettamansa päämäärän. Päämäärään sitoutumiseen vaikuttaa arvio siitä, että päämäärät ovat tarpeeksi vaativia, mutta kuitenkin saavutettavissa olevia, esimerkiksi ammatillisten opintojen suorittaminen.

Motivaatiotutkijoiden mukaan ihmisten arvot, tarpeet, odotukset, tunteet, itsenäisyyden, valinnanvapauden ja kompetenssin tarve vaikuttavat päämäärien asettamiseen ja päämääräsitoutumiseen. Sitoutumiseen vaikuttaa myös se, että päämäärät ovat tarpeeksi vaativia, mutta kuitenkin saavutettavissa olevia. (Siitonen 1999, 119 -120, 122, 132,141.)

Oppiminen

Oppimisprosessissa opiskelija tekee varsinaisen tuloksen (oppimisen) ja siihen johtavat oppimisteot. Opettaja järjestää tukitoimia opiskelijan oppimisteoille ja niiden kautta oppimiselle. Opetuksellisilla järjestelyillä on merkitystä motivaation kannalta. Pitkäniemen mukaan (2002, 30-31, 195) opetuksen tulisi tarjota vahvistavia oppimiskokemuksia. Taustatiedoilla on merkitystä, mutta oppiminen perustuu ennen kaikkea itse tuotettuun kokemukseen ja ajoitukseen.

Learnig by doing – opetussuunnitelmasta toteutussuunnitelmaan

